

Rumoer, pathos en toch een beetje kleurloos

THEATER

Internationaal Theater Amsterdam/Holland Festival

De kersentuin

★★★★★

Op doek: de vroegere kinderkamer van de eigenaresse van het landgoed, die na een lang verblijf in Frankrijk zo thuis zal komen. Als het doek wordt opgetrokken, is er een houten vlonder met wat resterende meubeltjes, trillende zenuwen van de wachtenden, van nieuwigheid krakende schoenen, een in de verte blaffende hond.

Dan een rumoerige aankomst: een voortdurend open- en dichtslaan van niet-aanwezige deuren. Dat zo hoorbaar druk weer in bezit nemen van het vertrouwde huis is suggestief. Als vanzelf lach je met de berooide vrouw des huizes mee en de door een steenrijke boerenpummel aangedragen oplossing om uit de schulden te raken weg.

De begincènes van 'De kersentuin' door Internationaal Theater Amsterdam zijn veelbelovend geestig. De Britse theatermaker/regisseur Simon McBurney heeft driemaal eerder op het Holland Festival laten zien complexe thema's met speels gemak om te kunnen zetten in overrompelend theater.

En dan opeens, bij het tweede bedrijf, zakt de voorstelling als een mislukte cake in elkaar. Het ziet er nog best aardig uit, maar er moet te vaak door melige vondsten en papperige pathos heen worden gegeten. Wat moet je bijvoorbeeld met een eindeloos uitgerekte, vrijwel zwijgende scène met een kreunende passant?

In deze versie heeft iedereen een andere naam dan bij Tsjechov. Zo heet de al te kwistig met geld smijgende

en nu straatarme Ljoebov hier Amanda, de uit zijn roots van lijfeigene opgeklimmen neokapitalist Lopachin nu Steven. Volgens het programmaboekje wilde McBurney deze 'Kersentuin' situeren in het Nederland van eind jaren zeventig. Nostalgie naar de sociale revolutie een decennium eerder zou toen een open kijk op de gevolgen van het neoliberalisme beletten.

Klinkt interessant, maar blijkt in de voorstelling nergens uit. Het is of McBurney een concept heeft bedacht, maar geen (inhoudelijk) versterkende vormgeving. Dan blijven alleen andere namen een loos symbool.

Mooie beelden genoeg, zoals de als geesten uitgelichte gezichten in de ruimte

Bij het tweede bedrijf, zakt de voorstelling in elkaar

rond de achtergelaten oude bediende, maar zonder dwingende betekenis. Zelfs ondanks een wervelend feestgedruis tijdens de veiling van het huis blijft alles een beetje kleurloos.

De enige die de voorstelling wel kleur geeft, is Gijs Scholten van Aschat als een aandoenlijk onhandige parvenu, die zijn handen of wang onbedoeld soms even van een vrouwelijke ronding laat genieten en daar prompt zelf weer van schrikt. Bij hem voel je de door Tsjechov zo prachtig getekende wissel van oud geld naar nieuwe zakelijkheid.

Hanny Alkema

Te zien t/m 19-1-2020.

Zie: www.ita.nl.

De kersentuin van McBurney heeft mooie beelden, maar zonder dwingende betekenis. FOTO HENRI VERHOEF